

Քուսնից 2000-4000 թիւի և ՇԱՐԱԹ օրերը կը հրատարակուի :

2. Տարեկան բաժանորդագիրն է միայն չորս արծար մեծիւ կանխիկ վճարելի, քի՛ մայրաքաղաքիս եւ իւր արուարձանաց եւ քի՛ գաւառաց համար :

3. Վեց եւ երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կը կոչուան :

4. Տեղական եւ գաւառական քրատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :

5. Հատը մէկ դրը մեծիւ, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Պանջէ գաբու Սոսնի Պողոս աղայի խանութը :

6. Ծանուցման տողը 3 դրը է մէկ անգամի համար : Աւելի անգամ կը լայն աւելի անգամներու համար :

7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որեւէ զիր ուղղելի առ Տեղեկ - Տէր Հ. Ս. Այաճաճեան Կ. Պօլիս Պալլըք բազար Նաֆիէ խան վերի յարկ թիւ 16

ADRESSE

H. S. Adjadjian

Directeur du Journal Armenien POUNTCHE
16 Nafé Han. Balouk Bazar Constantinople.

Թիւ 1555

ՇԱՐԱԹ

1884 ՄԱՐՏ 7

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Եւ Աղբամար ու Սիւ

Ա.

Հայրապետութիւն Հայաստանեայց
Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ
(Տէւ Բէ- 1554)

Հայրապետական աթոռոյն 'ի
Դուին փոխադրութիւնը այսպէս
կը պատմէ Յովհաննէս Կաթողի-
կոս պատմիչն Հայոց, որ Հայրա-
պետութեան առաջին տարիները
այն տեղ անցուց :

«Աստ ապա սպառնալու ի վերջ
հասեալ դադարէր թագաւորութիւնն
գրոհի Սրշակունեաց 'ի
Հայաստանեաց ընդ-նմին և Հայ-
րապետութիւնն յազգէ երիցս եւ
բանեալ Լուսաւորչին մերոյ Գը-
րիգորի. և այր իւրաքանչիւր
զկամս իւր կատարեալ վրդովիւր
խաղաղութիւնն
ի Դովին . . . ի տեղի բազմին շինէ
(Վարդան) (*) Եկեղեցի մեծ ան-
ուանակոչութեամբ սրբոյն Գրի-
գորի անդ (ի Դովին) փոխելով
զաթոռ Հայրապետութեանն և
հաստատեալ կացուցանէ ի նմա
զմեծ Հայրապետն Գիւտ(**), վա-

(*) Ա. Վարդան և իւր ընկերք Ս.
Դեռնդեանց ի Պարսկաստան ի մետա-
ղէս բանտից մատուցէն առաջ ար-
դէն նահատակուած էին . ուստի և
Հայրապետական աթոռոյն ի Դուին փո-
խադրութեան չէր կրնար մասնակցած
ըլլալ սուրբն Վարդան. կերեւի որ
միացեալ նախարարք ընտրած ըլլան
զայն ըստ պահանջման դառն ժամա-
նակին, ինչպէս ինքն Յով. Կաթող. եւս
կանխարկէ ըսելով թէ՝ «ոչ պարտ վար-
կան նախարարքն Հայոց առանց հով-
ուի զհօտն Գրիգորոսի թողուլ» :

(**) Թէպէտ և Յով. Կաթող. և այլ
ազգային պատմիչք Ս. Յովսէփին ան-
միջական յաջորդ զԳիւտ կը նշանակեն,
սակայն Ղազար Փարպեցի, որ ժամա-
նակակից է և զԳիւտ Հայրապետ տե-
սած, որոյ վկայութիւնը անտարակու-
սելի է, Յովսէփայ յաջորդաց համար
սա վկայութիւնը կուտայ թէ՝ «յետ
. . . սուրբ կաթողիկոսին Յովսէփայ՝
յաջորդեաց զկաթողիկոսութիւնն Հայոց
Տէր Մելիտէ, . . . և զհետ նորա

սըն զի Յովսէփ ի մետաղս բան-
տից ըմբռնեալ էր ընդ սրբոց
Դեռնդեանցն, որ թէպէտ դեռ
եւս կայր կենդանի, սակայն ոչ
պարտ վարկան նախարարքն Հա-
յոց առանց հովուի զհօտն Գրիգ-
որոսի թողուլ . . . , կամ թէ
ի հրամանէ սրբոյն իսկ Յովսէ-
փայ այն իրադրո՞ծիւր» : (Յով.
Կաթող. գլ. ԺԵ (15) : Տես և Վար-
դան պատմիչ երես 53)

Հայրապետական բնակավայրը
եղաւ Դուին (*) 452 թուականէն
մինչեւ 924 թուականը Տ. Տ.
Յովհաննէս Զ. պատմաբան Հայ-
րապետն մեր, որ հալածուելով
ի հազարացուց գնաց ի Վասպու-
րական և վախճանեալ զկեանս
իւր թաղեցաւ անդ, ուր և ա-
ւարտեց իւր պատմութիւնը :

Տ. Տ. Յովհաննէս Զ. Հայրապե-
տին յաջորդները՝ Տ. Տ. Ստեփաննոս
Բ. Թէոդորոս Ա. Եղիշէ Ա. և Ա.
նանիա նստեցան երբեմն ի Զորոյ
Վանս Վասպուրականի և երբեմն
յԱղթամար. ասոնցմէ առաջին
երեքը վախճանեցան և թաղե-
ցան յԱղթամար, իսկ Տ. Տ. Ա.
նանիա իւր վերջին օրերը ի Շի-
րակ անցունելով վախճանեցաւ և
թաղեցաւ յԱրգինա գիւղաքա-
ղաք (տես Ստեփաննոս ասողիկ
գիրք Գ. գլ. Թ (9) :

Տ. Տ. Անանիա Հայրապետին
յաջորդը Տ. Վահան—966—967
նստաւ յԱրգինա, որ Ախուրեան
գետեղերը գիւղաքաղաք մ'էր,
ինչպէս կը գրէ Մատթէոս Ուռ-

Տէր Մովսէս (Ա.) . . . : Եւ ապա . . .
յաջորդեաց զկաթողիկոսութիւն աշ-
խարհիս Հայոց՝ Տէր Գիւտ » (տես
Ղազար Փարպեցի գլ. ԿԲ. (62) : Հայ-
րապետական աթոռոյ փոխադրութեան
մասին բան չգրէր :

(*) Տ. Տ. Դաւիթ Ա. — 729—741 —
փոխանակ ի Դուին նստելու յԱրամոն
հաստատեց իւր բնակութիւնը, ինչպէս
կը գրէ Վարդան պատմիչ «Յովհանն
(իմաստասէր) զկնի մետաքսն ամաց
կատարի, և յաջորդէ զաթոռն Դաւիթ
(Ա.) կոտայեցի յԱրամոնից գեղջէ . . .
ուր շինեաց Եկեղեցի, անդ առնելով
զաւուրս կենաց իւրոց դամս երեքտա-
սան, ներդաւ ի . . . Տաճկաց որ ի Դը-
ուին» Վարդան պատմիչ եր. 74 : Տես
և Կիրակոս պատմիչ գանձակեցի ե-
րես 59 :

Հայեցի «Ի յայսմ ամի նստաւ յա-
թոռ Հայրապետութեան տանն
Հայոց Տէր Վահան ի մեծն Ար-
գինիս» (Մատթէոս Ուռհայեցի
գլ. Ի (20) :

Սոյն Հայրապետին յաջորդե-
ցին անդ Տ. Տ. Ստեփաննոս Գ.
և Խաչիկ Ա. որուն համար կըսէ
Ասողիկ թէ՝ «Զկնի Վահանայ և
Ստեփաննոսի եկաց կաթողիկոս
Հայոց Տէր Խաչիկ (Ա.) . . . :
Եւ նորոգեաց զտուն կաթողիկո-
սարանին ի Շիրակ գաւառի, ի
գիւղաքաղաքին Արգինայ յեզերս
Ախուրեան գետոյ ի հանգստա-
րանի Տեառն Անանիայի Հայոց
վերադիտողի : Եւ ի նմին գեոջ
շինեաց զսուրբ կաթողիկէ Եկեղե-
ցին փմարդեան կոփածոյիւք» :
(Ստեփ. Ասողիկ գիրք Գ. գլ. Թ
(9) : Տես և ի գլ. ԼԱ (31) :

Սոյն այս Հայրապետին յաջորդ-
Տ. Տ. Սարգիս — 992 — 1024 —
նստաւ յԱնի, ուր Եկեղեցի ալ
շինեց, ինչպէս կըսէ Վարդան,
«Եւ զնա (Խաչիկ Ա.) փոխէ (յա-
ջորդէ) Տէր Սարգիս . . . : Սա
շինեաց զվկայարան սրբոց Հռիփ-
սիմեանցն, առննթեր կաթողի-
կէին Անույ, և անդ փոխեաց
զնշարս (մասն մի ի նշարացն)
նոցա բերեալ մեծաւ հանդի-
սիւ . . . :» (Վարդան պատ-
միչ երես 90) :

Սոյն Հայրապետն օծեց իւր
յաջորդը Տ. Տ. Պետրոս գետա-
դարձ 919 թուականին Անույ մէջ
այսպէս կը վկայէ Վարդան «Զայս
իմացեալ Յովհաննիսի (Բագրա-
տունի թագաւոր Հայոց) երկ-
եաւ, և առաքէ առ նա (Վասիլ
կայսր Յունաց) զՊետրոս Պատրի-
արքն պատարագօք (ընծայիւք),
զոր Տէր Սարգիս ի կենդանու-
թեան իւրում օծեալ էր իւրով
ձեռօք ի յԱնի, մեծ հանդիսիւ» :
(Վարդան պատմիչ երես 93) :

Տ. Տ. Պետրոս (գետադարձ)
Հայրապետը ժամանակ մը յԱնի,
ապա ի Վասպուրական (տես Վար-
դան պատմիչ երես 98) վերստին
յԱնի նստելէն և չորս տարի ալ
ի Կ. Պօլիս կենալէն (տես Մատ-
թէոս Ուռհ. գլ. ՀԳ. (74) վերջը
հուսկ ուրեմն նստաւ ի Սեբաս-

տիա ի վանս սուրբ Նշանայ, ուր
և վախճանեցաւ. ահա Գանձա-
կեցւոյն վկայութիւնը «Եւ հրա-
մայեաց կայսրն (Յունաց) Հայրա-
պետին (Պետրոսի) զնեւ զաթոռ
իւր ի Սեբաստիա և անդ հով-
ուել զհօտ իւր և եկաց անդ մին-
չեւ ցմահ իւր, և եղաւ անդէն
ի Սեբաստիա», (Կիրակոս պատ-
միչ Գանձակեցի երես 54 : Տես
և Վարդան պատմիչ երես 98 :
Տես նաև Մատթ. Ուռհ. գլ. ՀԳ.
(74) և ԶԱ (84) : Սմա յաջորդեց
և նստաւ ու վախճանեցաւ անդ
ի Սեբաստիա Տ. Տ. Խաչիկ Բ.
Զայս Հայրապետ՝ Տ. Տ. Պետրոս
ի կենդանութեան իւրում՝ երբ
ըստ հրաւիրանաց Մոնոմախ կայ-
սեր Յունաց ի կոստանդնուպօլիս
կերթար, իրեն յաջորդ ձեռնա-
դրեց յԱնի, բայց իւր մահուա-
նէն վերջը ամենայն Հայոց Հայրա-
պետ ճանչցուեցաւ Տ. Տ. Խաչիկ Բ. :
(Տես Մատթ. Ուռհ. գլ. ՀԳ. (74) :
Վարդան պատմիչ երես 99) :

Տ. Տ. Գրիգոր Բ. Պահլաւունի
(վկայասէր) — 1065 — 1105 — օ-
ծաւ ի Ծամնդաւ (*) և քիչ մ'ա-
տեն նստաւ անդ. առ այս Վար-
դան այսպէս կըսէ «Իսկ թա-
գաւորն Կարուց Գագիկ որդի Ա-
բասայ ներդաւ յերկիւղէ թուր-
քացն՝ տայ զհայրենիս իւր ի Յոյ-
նըս, և առնու զԾամնդաւ . . . :
Եւ զնացեալ առ կայսր . . . :
ձեռնադրել Հայոց Պատրիարք
զՎահրամ որդի Գրիգորի Մա-
գիստրոսի և տուկի, որ կոչեցաւ
ի ձեռնադրին Գրիգորիս, և ամ
մի կալեալ զաթոռն ի Ծամնդաւ
թողու ի Գեորգ վարդապետն (**)
իւր Լուսեցի : Եւ ինքն անցեալ
զնայ ի կոստանդնուպօլիս . . . :
և կամեցաւ գնալ յԵրուսաղէմ (***)

(*) Կեսարիոյ կողմերը բերդաքա-
ղաք մը, և այժմ տեղը անծանօթ :

(**) Սոյն Գեորգ լուսեցին իրեն տեղ
ձեռնադրեց կաթողիկոս և ապա մեկ-
նեցաւ. իսկ վերադարձին մերժեց ա-
թոռէն զԳեորգ, որ Տարսն գնաց և
հոն մեռաւ (Տես Մատթէոս Ուռհա-
յեցի գլ. ԳԹ (93) և ՃԵ (105) :

(***) Մատթէոս Ուռհայեցի երու-
սաղէմ գացած կը նշանակէ սոյն Հայ-
րապետին համար (տես ի պատմու-
թեան անդ նորա գլ. ՃԹ (137) :

և նաևին առեալ զնա անտի 'ի Մոր, որ և մեծարեցաւ յոյժ 'ի Սուրբանէն. և շինեաց վանս Հա- յոց, և ձեռնադրեալ զեղբորոր- զի իւր Գրիգորէս Եպիսկոպոս (Եգիպտոսի), և ինքն դայ կա- տարի ի Կարմիր վանքն ի սահ- մանս Եփրատ գետոյ (ի սահմանս Մարաշոյ):» (Վարդան պատ- միչ երես 102—103) տես և Մատթէոս Ուռուպեցի գլ. 2 (90) ձ26 (185):

Տ. Տ. Գրիգոր Բ. որ յարեւ- մուտս էր, թողատրեց ևւ հրա- ման տուաւ արեւելեան Հայոց որք ինքիւր բրած էին, որպէսդի Մնայ առաջնորդ Տ. Բարսեղ Ե- պիսկոպոսը, զոր ինք ձեռնա- դրած էր, (տես Մատ. Ուռ. գլ. ձ1 (107) Կաթողիկոս ձեռնա- դրեն արեւելից կողմին. ըստ այ- սում Հայրապետական հրամանի ձեռնադրեցին զՏ. Բարսեղ որ նստեցաւ յԱնի իբրեւ փոխանորդ Հայրապետին Հայոց (տես Մատ- թէոս Ուռ. գլ. ձ1 (120):

Սոյն Տ. Բարսեղ յետ վախճանի և թաղման, որ ի Կարմիր վանս Սեաւ լերին, Տ. Տ. Գրիգորի երկ- րորդի՝ եղաւ Հայրապետ Հայոց (տես Վարդան պատ. երես 113- 114) և նստաւ նոյն Կարմիր վան- քը և անդ վախճանեցաւ, որուն յաջորդեց Տ. Տ. Գրիգոր Գ. Պա- լաւունի — 1113 — 1166 —, որ զառաջինն նստաւ ի Տովբ գլ. Ե- եակ և ապա ի Հռոմկլայ, ուր և վճարեաց զկեանս իւր. ահա՛ Գանձակեցւոյն վկայութիւնը «Յա- ջորդէ (Ս. Բարսեղ) Տէր Գրիգորիս (Գ. Պալաւունի) . . . : Սա փոխ- եաց զաթոռ Հայրապետական ի բերդն, որ կոչի Հռոմկլայ, քան- զի . . . այնուհետեւ ոչ եղեւ յարեւելս աթոռ Հայրապետա- կան, այլ ընդ իշխանութեամբ Յունաց, երբեմն ի Սեբաստիա և երբեմն ի Տովբ վայրն կոչեցեալ. իսկ սա փոխեաց ի Կլայն Հռով- մէական: Եւ պատճառ փոխելոյն այս էր. զի նեղացաւ ի Սիւլիթա- կանաց և ի Տաճկաց այսր անդր ածելով, և ապա ետես զբերդն ամուր. բարձեալ զսրբութիւնս իւր և զսպասք Եկեղեցւոյ՝ տա- րաւ եդ անդ ի պահեստի առ բարեմիտ կին մի իշխանի ազգաւ Փրանկ: Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ վախճանել իշխանին որ էր (տէր) բերդին, և մնաց կին նորա այրի, զոր աղաչեաց Սրբազան Հայրապետն զկինն բա- րեպաշտոն տալ զբերդն ցՀայրա- պետն զի լիցի նա աթոռ Հայ- րապետութեան Հայոց, և կինն եա յօժարութեամբ»: (Կիրակոս Գանձակեցի պատմիչ երես 61-

62: Տես նաեւ Վարդան պատ- միչ 127—128):

Տ. Տ. Գրիգոր Գ. Պալաւունի Հայրապետին յաջորդները մին- չեւ 1292 թուականը ընդ ամենը 11 Հայրապետը (*) նստան ի Հռ- ոմկլայ: Նոյն թուականին Ե- գիպտոսի Աշտոֆ Սուրբանը՝ սաս- տիկ պաշարմամբ և յարձակմամբ քանդեց ու աւերեց Հայրապե- տանիստ Հռոմկլայ գլխակը, և աւարի առաւ Եկեղեցական ըս- պաններն և այլ ամեն բան. և յԵգիպտոս գերի վարեց զՀայրա- պետն Հայոց Տ. Տ. Ստեփաննոս Գ. ընդ նմին և սուրբ Լուսա- ւորչի աջը (**):

Մեր Ռուբինեանց Հեթում Բ. թաղաւորը օրտի դառնութեամբ կը նկարագրէ Հռոմկլայ գլխակին աւերումը և Եկեղեցական սպա- ունց առաւարտութիւնն իւր ոտա- նաւոր համառօտ պատմութեան մէջ, և որ ահա՛.

«Ի բազմահոյ ծըմանն ալեաց, յորում աշխարհ կայր յայլազեաց: «Եւ մանաւանդ ի գոռաղէն, յԵգիպտոսաց բռնաւորէն:

«Որ շուրջ զմեզ գրացեաց տիր- եաց,

և զԱնտիոք մեծն աւերեաց:

«Ձբաղում ամրոցս բմբուներով,

և գրիստոնեայս կոտորելով:

«Որ և յաշխարհ մեր արշաւէր,

եղիցս անդամ դայս գուն գոր- ծէր,

«Սակայն պահէր հայրն իմ ջանաց:

զազգս և զերկիր յիս փոխանցեաց:

«Իսկ առ ինեւ յաճախեցին,

մեծ արհաւիրք երկիւղազին:

«Որք զօրս անթիւս գումարեցին,

ջնջել զմեզ ամենեւին:

«Որպէս առիւծ մուրհակով,

զմեզ յորովայն համարելով:

«Ձի այն գլխած Տէրն այց առնէր,

զազգս և զգաւառ հրաշիւք փըր- կէր:

«Եւ այսորիկ միջնորդ լինէր,

որ մեր գլխած նախահայրն էր:

«Գորավորաբ մեզ վշտակեալ,

Գրիգորիս սուրբն երանեալ:

«Որ վասն մեր կրեաց նախկին,

զկիրս տանջանայն և զվրապին:

«Այժմ զմեզաց մեզ պատուհաս,

(*) Ի Հռոմկլայ նստող Հայրապետ- ներէն Տ. Տ. Գալիթ Գ. — 1206 — 1208 — ինքը բնիկ Արքակաղնեցի ըլլա- լով՝ նոյն Արքակաղնի վանքը նստա- ցվախճան իւր, զոր կառուցած էր Հա- յոց Ռուբինեանց Լուսն Բ. իշխանը կամ թագաւորը՝ Սոյո սահմաններուն մէջ: (Տես Վարդան պատմիչ երես 159: Եւ Կիրակոս պատմիչ երես 93):

(**) Ս. Լուսաւորչի աջը յետ վախ- ճանման Տ. Տ. Ստեփաննոսի յԵգիպտոս դարձաւ գերութեան և հասաւ վե- ռոստին Հայոց ձեռքը:

ըղգան իրաւունք արժանահաս:

«Ի բաց ի մէջ առ դարձուցեալ,

յինքն և յաթոռն իւր ընկալեալ:

«Հովին ետ զանձն ընդ ոչխարաց,

մատնեալ զոսկերս իւր նշխարաց:

«Քանզի գառազն այն խոտորէր,

և զդղեակ հօրն պաշարէր:

«Ասեմ զԿլայն Հռոմայական,

զՀայրապետաց մեր նստարան:

«Ձոր և յիշէն է ողբալի,

աղէտ կսկիծ ճառ գողալի:

«Քանզի տիրեալ ի սուր մաշէր,

ոգորմելի գերիս վարէր:

«Նաբուզարդան նոր կատաղէր,

քանզի զտաճարն հրդեհէր:

«ՁՀայրապետն սուրբ զղուէր,

ըզսրբութեան կահն գերէր:

«Որում և թաթ աղցն յայանէր,

ընդ Բաղտառար գնա տարագրէր:

«Մինչեւ հարձիւքն իւրովը լըր- բէր,

պղծել զանթոն այն որ սուրբ էր:

«Քանզի ըզփոխն էառ յանձին,

որպէս գերողք Տապանակին:

«Եւ այժմ կան դեռ հարուած- եալք,

անձամբ յանձինս բաժանեալք:

«Իսկ մեք շնորհիւ պահեալք եղ- եաք,

որպէս ճնճղուկը յորոց գերծաք:

«Ձի որդայթն փչրեցաւ,

որով օրհնեմք զգոլթն անբաւ:»

(Տես 1268—1269 երես Աստ- ուածաշունչ Սուրբ գրոց տպեալ ի Վենետիկ 1733): Ինչպէս կըսէ

նաեւ Հեթում պատմիչ իւր հայե- ղենագիր ժամանակագրութեան մէջ:

«1292: Աշտոֆն էառ զՀայ- րապետանիստ գլխակն Հայոց զՀռոմկլայն. և գերեաց զՏէր Ստեփաննոս կաթողիկոսն:» (Հե- թում պատմ. երես 85):

Յարեւմուտս՝ մեր Հայրապե- տաց վերջին ապաստանարանը՝ Հռոմկլայն եւս, այսպէս ահա՛,

թշնամեաց ձեռքը կանցնի. տա- ճալը կը հրդեհի, Հայոց Հայ- րապետը և սուրբ Լուսաւորչի աջը վտարանդի յԵգիպտոս կը տարուին,

ուստի և Հռոմկլայ կը դադրի այլ եւս մեր Հայրա- պետաց նստարանն ըլլալէ:

Տ. Տ. Ստեփաննոս Գ. յԵգիպ- տոս ի գերութեան կը վախճա- նի, և կը յաջորդէ Հայրապետա- կան աթոռը Տ. Տ. Գրիգոր Ե. (Ա- նաւարդեցի) 1294 թուականին և կը նստի ի Սիս քաղաք (*), ուր զիրար կը յաջորդեն Հայրապետը Հայոց մինչեւ 1441 թուականը:

(*) Այս քաղաքը մեր Ռուբինեանց հարստութեան Լեւոն Բ. իշխանը կամ Ա. թագաւորը ի հիմանց վերանորո- գած է 1186 թուականին:

(Մնացեալը յաջորդով)

Գումգափուի գրախ վարժա- րանի հոգաբարձութեան կող- մանէ հրաժարեցուցեր են վար- ժարանին չորս դասաւորներ, իւր- եանց պաշտօնավարութեան և աշխատութեանց համար շնոր- հակալութիւն մատուցուելով, և առանց որեւէ պատճառ մը նը- շանակուելու: Այս չորս դասա- տուք բողոքեր են առ Կրթական խորհրդական Էֆէնտին, և քըն- նութիւն խնդրեր են: Անհրա- ժեշտ պէտք է այս քննութիւնն. հերիք է մինչեւ ցարդ դասա- տուաց եղած անարգանքն. շատ տեղ հոգաբարձութեանց կամ թաղական խորհրդոց խաղալիկն եղած են խեղճերը. արձակեալ չորս դասաւորը եթէ որեւէ յան- ցանք ունէին՝ պէտք էր նշանա- կել: Դասատուք երբ տակաւին այսպէս յանալիկալս հրաժարե- ցուցուին, և անկայուն վիճակի մէջ գտնուին, ոչ եւս անդ և ոչ խանդ կմնայ նոցա վրայ: Քա- ջալէրել պարտ է այս կարեւոր մարմինը և ոչ թէ վճատեցու- նել: Տարակոյս չունիմք, թէ Կրթական խորհրդական Էֆէն- տին իսկոյն քննութեան ձեռնար- կած է, և թոյլ չտար որ անի- րաւութեան կամ ումանց հաճո- յից զոհ երթան չորս դասաւորը, որով այլոց ալ զդուշութեան դաս մը տրուած կըլլայ:

— Կարինէն կգրեն փետր. 21 թը- ւով:

«Ամոյս 19ին, տեղւոյս Մի- աքեալ ընկերութեանց Ուսում- նական խորհրդոյ ձեռամբ, ընդ նախագահութեամբ Դեր. Առաջ- նորդ Ս. Հօր, Վարդանանց հան- դէսը կատարուեցաւ շքեղ կեր- պիւ աղգային նորակաւոյց վար- ժարանին մէջ՝ ի նպատակ աղքա- տիկ ուսանողաց ձրի գիրք մա- տակարելու: Երկու սեռէ խումբ բաղմութիւն ներկայ էր. հրա- վիրուած էին նաեւ բողոքական ու հռոմէական աղգայինք. հան- դէսն սկսաւ երկու սեռէ երգե- ցիկ մանկանց գայլայիկներով և նորեկ վարժութեանց միոյն դաշ- նակահարութեամբ: Այլեւայլ ան- ձինք բանախօսեցին գեղեցիկ նիւ- թերու վրայ, ընդ որս նաեւ տեղացի վարժութեանց մին, որոց ատենախօսութիւնն այնչափ սրբ- տառուչ էր՝ որ բոլոր հանդիսա- կանք արտասուօք եռանդազին ծաղահարեցին: Գաղտնական ման- չեր ու աղջիկներ տրամախօսե- ցին սքանչելի կերպով: Ի վերջոյ հանդէսը փակեց Գեր. Ս. նա- խագահն օրհնութեամբ:»

— Ատանայէն փետր. 20 թուով առ- մեղ ուղղեալ նամակ մը հետագայ ծա- նօթութիւնները կուտայ:

«Տեղւոյս Գեր. Առաջնորդա-

կան տեղապահն վարժարանաց համար ամեն ջանք ի գործ կդնէ։ Դպրոց մը կառուցանելով և դըպրոցներ վերանորոգելով՝ յաջողեցաւ ի վարժարան մտցունել 400 ի մօտ աղջկունք, իսկ մանչ տղոց թիւն 600ը պիտի անցնի։ Նորընտիր կուսակալ վսեմ. Ա. պէտին փաշա քաղաքս ժամանեց. տեղապահ Հայրն՝ որ յայնժամ ճարտն կգտնուէր ազգային գործով մը, տեղւոյն տաճիկ պաշտօնակալաց և երեւելեաց հետ ընդառաջ գնացեր է մինչեւ 11¹/₂ ժամու ճանապարհ հեռն ըլլալով քահանայք և ազգային երեւելեաց ուսան. ք, յորմէ մեծապէս գոհ եղեր է Նորին վսեմութիւնը, ի դարձի Գեր. Տեղապահ Հօր յԱտանա, վսեմ. կուսակալն՝ առանց Նորին գերապատուութեան այցելութեան ըստ պատելու, փութացաւ գալ յԱռաջնորդարան՝ ուր ներկայ էին ազգային ժողովականաց ուսան. և վարժարանաց ընդհանուր տնօրէն Սանտալճեան մեծ. Գրիգոր է. ֆէնտի. Ապէտին փաշա մասնաւորապէս վարժարանաց վրայ տեղեկութիւն առնելով խոստացաւ իւր կողմանէ եւս պէտք եղած օգնութիւններն ընել, և նոյն օրը այցելեց երկուսն վարժարանները, վսեմ. կուսակալն, քաղաքս ժամանելէն հետէ, գունդագունդ աղերսամատոյց կընդունի. խընդրադիր տուողները քովը կկանգնէ, կհարցաքննէ և իսկոյն պատժոյ կենթարկէ յանցաւորները. բանտը լցուած է գողներով ու մարգասպաններով։ Տեղւոյս Սեհոն գետին յորդեւով՝ քաղաքիս շըրջակայ այգիներն ու արտերը կոխեց և շատ միւսաներ տուաւ։ Ուրիշ տարիներ ալ այս պատճառաւ միւսաներ տեսնուած լինելով՝ ընդհանուր ժողով գումարեցաւ և Բ. Դրան տեղեկագրեցաւ, որ տասանորդի տրոց մէկ չորրորդն յատկանայ, երկու շոգենաւ (տարագ-վաթօրու) բերել տրուի, գետին լցուած տեղերը մաքրուին, և այն շոգենաւները մինչեւ ծովը բանեցունել, և հասցնել քաղաքիս օգտակար իրաց գործածել։ Ապէտին փաշա միանգամայն հրամայեց, որ քաղաքապետութեան 2000 իրայի տարեկան հասոյթը փողոցներու ու ճանապարհաց շինութեան և այլ պիտոյից յատկանայ։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Անգղիոյ կառավարութեան կողմանէ Գարիթըն վոտփօրտ անուն սուրհանդակ մը յատկապէս Պոլիս գալով վարնայի ճանապարհ

հաւ, երէկ մեկնեալ է անգղիական դեսպան Պ. Կօլընէն դերբառնով։ Արտաքոյ կարգի կարեւոր խնդրոց ժամանակ, Անգղիոյ կառավարութեան սովորութիւնն է հեռագրի ու թղթատարութեան փոխարէն, յատկապէս սուրհանդակ հանել։ Ռուսական դեսպան Պ. Նէվիլ-օֆ ալ հինգշաբթի օրը մայրաքաղաքէս Օտէսայի համար ճանապարհ ելնելը շոգենաւն յետաձգեր, և ծրար մը գիր յանձնեալ է։ Կկարծուի, թէ դեսպանը վերջին նստի մը մէջ հեղինական խնդրոյն համար յատկապէս մը վրայ համաձայնած լինելով՝ իւրեանց կառավարութեանց կհաղորդեն զայն. Կհաստեն, թէ դեսպանը մինչեւ ցարդ բացարձակ արտօնութիւն չունէին։ Պէրլինի դեսպանախորհրդոյն որոշումն յեղափոխելու համար, և նկատելով որ նոյն ուրոշման հաստատուն մնալովն կարելի չէ խնդրոյն խաղաղութեամբ կարգադրութիւնը, իւրեանց կառավարութեանց կը ծանուցանեն բարեփոխութեան պէտքը։ Վազըթ իմացեր է, թէ Անգղիոյ արտաքին գործոց նախարարի խորհրդականն դարձեալ ընդգէմ Բ. Դրան կատենախօսէ, և թէ իբրեւ յաւելուած իւր հին պահանջմանց, կյայտարարէ որ Ռուսիոյ կառավարութիւնը բնաւ դաշն դրած չէ՝ Ասիոյ կողմն իւր սահմանները չընդարձակելու համար։ Դարձեալ նոյն իրագիրն իմացեր է, թէ Գերմանիոյ մէջ հաստատուն կարծիք կայ՝ հեղինական խնդրոյն առանց պատերազմի չլուծուելուն համար, և թէ՝ Յունաստանի կառավարութիւնը, Գաղղիոյ զինուոց վաճառման արդեւքին վրայ, Գերմանիայէն ու Աւստրիայէն զէնք առնելու ելած է։

Բեդրասպուրկէն հեռագիրը կարունակեն։ Հանգուցեալ Ձարին մարմինը՝ զմասեալ մայրաքաղաքին մեծ եկեղեցին փոխադրուեր է, ուր 15 օր պիտի մընայ ի տես ժողովրդեան, և ապա յուղարկուելու թեան հանդէսը կատարուի։ Ամերիկայի ազգային խորհրդարանն ալ ցաւ յայտնեց՝ Աղեկսանդր Բ. ի սպանման վրայ. սակայն դարմանալի է, որ Պէրլինէն՝ Վիեննայէն ու Հոմբէրգէն ցաւակցութեան յայտարարութեան լուր մ'եկած չէ։ Պուլդարաց Էքզարքն՝ Ֆէնէրի պուլլարական եկեղեցւոյն մէջ վասն հոգւոյ հանգուցեալ կայսեր՝ բարեմաղթելէն զատ՝ ի դիմաց համայն պուլլար կղերնացաւակցութեան հեռագիր քաշեր է Բեդրասպուրկէ։ Պուլլարիայէն ո'չ

միայն իշխանը ալ և բաղամ'նը շանաւոր անձինք ծովու ու ցամաքի ճանապարհաւ Բեդրասպուրկէ փութացած են։ Նոր Ձարին ընծայեալ խօսքերը խորին հետաքրքրութեան նիւթ եղած են. ըսեր է թէ՝ հօրս քաղաքակառութեան շաւղին պիտի հետեւիմ. եթէ ստոյգ է այս խօսքը՝ նախ քան զգահակալին, իրեն ընծայեալ դադափարներն անհիմն են ուրեմն. մինչեւ իսկ զրոյց կայ, թէ ըսեր է որ անշուշտ հարկ է այժմ փոխուին իւր նախկին մտածութիւնը ու առաջադրութիւնը։ Նոր Ձարին բերնէն մինչեւ ցայսօր նոր բարեկարգութեանց վերաբերեալ տառ մը լուած չէ։ Թերեւս այս լուութեան վրայ է, որ Ոչնչականք սկսան յայտարարութիւններ ու ցոյցեր ընել։ Ոչնչականք յայտարարեցին, թէ 1879 սեպտ. 7ին՝ ոչնչականաց կեդրոնական մասնախմբին կողմանէ ի մահ դատապարտեալ էր Աղեկսանդր Բ. և թէ՝ իւր յաջորդն ալ նոյն պատժով պիտի պատժուի, եթէ հօրը ընթացից մէջ գտնուի։ Միւս կողմանէ ձերբակալութիւնը կշարունակուին և դաւաճանութեան մահակիցը ու նիւթեր կը գըտնուին։

Մայրաքաղաքիս պարսիկ դեսպանին կողմանէ քանի մը առաջարկութեանց Բ. Դրան տըրուած լինելուն լուրը կստուգուի։ Կպահանջէ եղեր, որ Շէյխ Ա. պիտուլլահ ձերբակալուի, օսմանեան հպատակ քրդաց զէնքերն առնուին, և՛ քրդաց ապստամբութեան ժամանակ անտարբեր գտնուող կամ նիւթապէս ու բարոյապէս օգնող օսմանեան պաշտօնատարը պատժուին։

Սթամպուլ գրած է, թէ Օտեան Էֆէնտի իֆարիզ հիւանդ է։

Երկուշաբթի օրը Ֆիլիպէի մէջ կառավարական պաշտօնատունը և բոլոր խանութներն ու վաճառատունը դողուեր են ի նշան սգոյ վասն մահուան Աղեկսանդր Բ. կայսեր, և ցերեկին պուլլար եկեղեցւոյն մէջ մաղթանքներ կարդացուեր են վասն հոգւոյ նորին։ Նահանգին ազգային խորհրդարանն ալ փակուեր է, և զօրաց հրամանատարը սեւ ժապուէններ դրեր են իւրեանց թեւերուն վրայ։

Մայրաքաղաքս գտնուող հիլլեններէն Պ. Գօսթանթինիտիս իւր կնոջ համար գնած գոհարեղէնները Յունաստանի թագաւորին զրկեր է, ի զարդ թագին։

Շիրքէթի-Խայրիէ շոգենաւուց ընկերութեան անցեալ տարւոյ հաշիւները տեսնուեր,

և բաժին գլուխ 5 ալան լիւրաշահ տալ որոշուեր է։

Առաջիկայ ապրիլ ամսոյ Տին, Պէյօղլու Թէփէպաշը թաղապետութեան պարափին սըրահներուն մէջ ի հանգէս պիտի դրուին ճարտար ու նշանաւոր անձանց ձեռագործն եղող պատկերք։ Կյուսամք, թէ այս հանգիսին մէջ պիտի փայլին մերայինք։

Վաղը Ֆէնէրի յունական Մայր եկեղեցւոյ մէջ հոգեհանդըստեան մաղթանք պիտի կարդացուին վասն հանգուցեալ Ձարին, և ռուսական բուժանական հեղինական ու սերպիական դեսպանը հրաւիրեալ են։

Պօլսէն Վիեննա գրեր են, թէ դեսպանը՝ անգղիական ու գաղիական դեսպանաց կարծեաց հետեւեալ՝ առանց դիտողութեան պիտի ընդունին Բ. Դրան առաջարկութիւնները, և իւրեանց կառավարութեանց պիտի հաղորդեն. և թէ՝ երբ հաւանութիւն չտրուի կառավարութեանց կողմանէ, դեսպանք պիտի երեւան հանեն իրենց առաջարկութիւնները։

Խտալիայէն գրուած է, թէ Եգիպտոսի նախորդ խտիվ Խամայիլ փաշա կառքէն իյնալով՝ մարմնայն քանի մը կողմը մնասուեր է։

Ղալաթիոյ ներքնուղոյն անցեալ տարւոյ մուտքը 12,890 լիւրա եղեր է, յորմէ ծախքը զեղչելով մնացեալ 6,065 լիւրան պիտի բաժնուի ընկերութեան բաժանորդաց, 100ին 2 հաշուով։

Պէրլինի մէջ բաւական կասկածանաց տեղի տուած է՝ Գաղղիոյ կառավարութեան այս օրերս մէկ միլիար Ֆրանկի փոխառութիւնը։

Գերմանիոյ կայսեր պալատան մէջ հրդեհ պատահեր է, բոյց շուտով առաջն առեր են։

Աւստրիոյ կայսրուհին՝ որ Անգղիա կգտնուի, որսի ելեր է 200 հոգի ունենալով հետը։

Պիլմարգ իշխանին երէց որդին գեղեցիկ կին մ'առած ի տալիս գացած լինելով, կնոջն ամուսնը ստիպուեր է պահանջել որ բաժնուի իրմէ։

Լոնտոնէն գրուած մարտ 6|18 թուով հեռագրէ մը կիւմացուի, թէ ստիկանութիւնը չորեքշաբթի Լոնտոնի քաղաքապետութեան պաշտօնատան դրան քովերը տուի մը գտեր է, յորում աստիճանաբար բորբոքող պատրոյգ մը, և 10 քիլոկրամի չափ վառօթ կայ եղեր, Այս դաւաճանութեան հեղինակը դեռ ձեռք չէն անցեր։

— Վիզանթիոս գրած է, թէ Յունաց Պատրիարքարանի էլի-
թիա անուն լրագիրն քանի մը
ծայրահեղ յօդուածներ հրատա-
րակած լինելուն պատճառաւ
կառավարութեան հրամանաւ
դադարեցաւ, և յատկապէս
յանձնաժողով մը կազմուեցաւ
յօդուածոցն քննութեան համար:

— Խարզօֆի (Ռուսիա) մէջ
սպայ մը, Գօզմիթ անուն հրա-
ցանի բռնուեր, և ուրիշ մը ԱՅ
տարի բանտարկութեան դատա-
պարտուեր են: Սորա վերջին
պատերազմին ժամանակ իւրեանց
զնդին անտուկէն դրամ առեր
են անհաւատարմութեամբ:

— Ամերիկայի հասարակապե-
տութիւնը՝ Գաղղիոյ գիւններն
Ամերիկա փոխադրելն արդիւե-
րէ, ի փոխարէն՝ Ամերիկայի խոզի
աղած մսին Գաղղիայէն արդիւ-
ուելուն:

ԻԼԱՆ

ԷՎԳԱՅ ՆԵՋԱՐԷԹԻ

Էվգաֆը հիւսնայուն անգ-
լու ձեղալիւրի Աճէտ փաշա
վազըֆընսան Պէյքօզ պաղար
գայըը սոգսան եէտի սէնէսի
մարթը իպթիտաւնտան իթիպա-
րէն քերայէ վիւրիճէյնտէն իս-
թիճարընա թալիպ պուլունան
լէրին թարիխի իլանտէն պի-
հաֆթա նիհայէթինէ գատար էվ-
գաֆը հիւսնայուն վարիտաթը ու-
մուսիյէ իտարէսինէ կէլմէլէրի ի-
լան օլունուր: 1—3
4 մարթ 1884

ԻԼԱՆ

ԷՎԳԱՅ ՆԵՋԱՐԷԹԻ

ձէնէթմէքեան ճէտիտ վալիտէ
Սուլթան թապսէրահա հաղրէթ-
լէրի էվգաֆընտան եէնի ճամիի
չէրիֆինտէ չիլինիլիլէք գափուսը
իթթիսալինտէ վազը պիւր պապ
սալաշ քերայէ վիւրիճէյնտէն իս-
թիճար իթմէյէ թալիպ պու-
լունանլէրին թարիխի իլանտէն
նիհայէթ պիւր հաֆթայա գատար
էվգաֆը հիւսնայուն վարիտաթը ու-
մուսիյէ իտարէսինէ կէլմէլէրի
իլան օլունուր: 1—3
5 մարտ 1884

ԻԼԱՆ

ԷՎԳԱՅ ՆԵՋԱՐԷԹԻ

Խաղինէի էվգաֆը հիւսնայուն
տան իտարէ օլունուր ազարաթ-
տէն եէմիշ իսքէլէսինին պիւր գը-
թա արսա իլէ Գապաթաշ ճատ-
տէսինտէ պիւր, վէ Ալթը-Մէր-
մէրտէ սէքիզ պաղ տէքեալինին
սոգսան եէտի սէնէսի մարթըն-
տան իթիպարէն պիւր սէնէլիլի
թօիտան իճար օլունաճաղընտան
իսթիճար իթմէյէ թալիպ պու-

լունանլէրին թարիխի իլանտէն
պիւր հաֆթա նիհայէթինէ գա-
տար էվգաֆը հիւսնայուն վարի-
տաթը ումուսիյէ իտարէսինէ
կէլմէլէրի իլան օլունուր: 2-3
3 մարթ 1884

ԻԼԱՆ

ԷՎԳԱՅ ՆԵՋԱՐԷԹԻ

Էվգաֆը հիւսնայուն խաղինէ-
սի մալինտէն էտրէմիտ վէ Գէ-
մէր էտրէմիտ գաղարէրինտէ
քեային ղէյթուն պաղչէլէրի հա-
սըլալընտան մահալինտէ օլա-
րագ մէվճուտ պալունան մա-
լիմ էլմըգտար րուղէնը ղէյթ-
տէն եիւզիւք ալթուն եիւզ ղու-
րուշ հիսապը իլէ վէ պիւլ ճիւմիէ
մէսարիֆի պայինէ այիտ օլմագ,
վէ պէտէյի բէչինէն թճալիմի խա-
ղինէ օլմագ իւղրէ ալթմըշ պին
գըլէսի սաթըլաճաղընտան թա-
լիպ օլանլէր մահալինտէ իսէ մէճ-
լիսի իտարէյէ վէ պուրտտա իսէ-
լէր խաղինէնին վարիտաթը ու-
մուսիյէ իտարէսինէ նիհայէթ
պիւր հաֆթայա գատար միւրա-
ճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր:
1 մարթ 1884 2-3

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԵՋԱՐԷԹԻ

Չատըր ասթարը իլուն գալըն
ամերիքան, թօի օն եիւզ պին.
պէհէր թօիւր էլլի եէտի ղու-
րուշ, սիմ մէճիտիյէ օն սոգուղ
ղուրուշ հիսապը իլէ.
Պէյաղ մատամբօլ, եարտա
գըրգ պին, էլլի պին. պէհէր
եարտաը սոգսան փարա. սիմ
մէճիտիյէ օն սոգուղ ղուրուշ
հիսապը իլէ.

Մահուտի ամերիքան. թօի օն
իլլի պին. պէհէր թօիւր գըրգ
ալթը ղուրուշ. լիւրա եիւզ ղու-
րուշ հիսապը իլէ.

Իլլի եիւզիւ ամերիքան եօր-
ղան, ատէտ պէշ պին իլէ օն պին.
պէհէր ատէտի ղուրուշ եէկիւր-
մի տէօրթ՝ փարայ օթուղ պէշ.
սիմ մէճիտիյէ օն սոգուղ ղու-
րուշ հիսապը իլէ.

Հարպիյէ էլպիսէ անպարընա՝
մահֆուղ պուլունան նումուհէ-
լէրինէ վէ ղուրութը մուգարէ-
րինէ թէվֆիդէն միւլալիա օլու-
նաճաղ պալատէ մուրագդամ
տէօրթ գալէմէշեա ֆիյաթը մու-
րագգամէլէրի վէճհի իլէ թալիպ-
լէրի էօհտէլէրինտէ օլուպ՝ իշ-
պու մարթը րուսինին պէչինճի
փէնչէնպիհ կիւնիւնէ գատար
պէհէր կիւն միւնագասալէրի պիւլ
իճրա՝ եէվմի մէղքիւրտէ գարա-
րը գաթիլէրի վիւրիլէճէյնտէն
թէնզիլի ֆիյաթ իլէ իթա իթմէյէ
թալիպ օլանլէրին, վէ եէտինճի
ճիւմաա իրթէսի կիւնի եիւզտէ

պէշ թէնզիլինէ րաղիպ պուլու-
նանլէրին Հարպիյէ նէղարէթի
լէվաղիմաթը ումուսիյէ տայիւրէ-
սինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:
1 մարթ 1884 2-2

Կ. ՀԱՉԱՐԵԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԾԽԱՆՈՏԻ

Ծխախոտի հանրածանօթ վա-
ճառականներէն Հաղարեան Կա-
րապետ էֆէնտի՝ որ երկար ժա-
մանակէ հետէ եւրոպիոյ հետ
ծխախոտի վաճառականութեան
յարաբերութիւն ունենալով մեծ
հմուտութիւն ու փորձառութիւն
ստացած է, իւր տրամադրութեան
ներքեւ առած է այս անգամ
երբեմն «Գանտիլլի» անուանեալ
գործարանը: Արդէն յայտնի է,
թէ Հաղարեան էֆէնտի յատուկ
գործակալներ ունի Եֆէնիճէ, Տը-
րամա, Գալաթա, Սամսուն, Պաֆ-
րա և Տրապիզոն. հետեւաբար
ընտրութեան ու աժանութեան
համար մեծ գիւրութիւններ կըն-
ծայէ. ուստի յիշեալ գործարա-
նը դիմող ամեն կարգի յաճա-
խորդք անտարակոյս դոհ պիտի
լինին: Յատուկ յանձնարարու-
թիւնը ալ ճշդիւ կկատարուին
ամեն ճաշակի յաճախորդաց հա-
մար: Եւրոպա ղրկուելիք ծխա-
խոտք ազատ են պանտրօյի
սուրբէ:

Գործարանն է Պօլիս Մըսըր-
չարընի անկիւնը Գէթէնճիլէր-
պաշը, Եափրաքճի խան թիւ 106

ՄԻՀՐԱՆ ԷՖ. ԱՔԻԿԵԱՆԻ

ԵՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
Տարբեր Բերականութեան Օսմանեան
Էնզուրի, 5 ղրուշ.

Կիւտէնի մահարրէրաթը ըհս-
միէ վէ դայրի ըհսմիէ, որ այլ
և այլ ճեռաղիր գրութիւններ
կը պարունակէ, 6 ղրշ.

Հարապէր օսմ. արար. և պարս.
լեզուի, հանդերձ արտասանու-
թեամբ և թարգմանութեամբ.
3 ղրուշ.

Իտիլիէ Էլիֆայէ օսմանի, որ մի
օրուան մէջ ուսանելի և 32 ե-
րեսէ բաղկացեալ թուրքերէն.քե-
րական մէ, 100 փրյ:

Նորայրի Գաղղիարէն-Հայե-
րէն բառարանին 40գ թերթն ևս
հրատարակեցաւ: Գլխաւոր վա-
ճառատեղին է Ֆրէնկեան գրա-
տունը, Ուղուն չարըն թիւ 362.
Կգտնուի նաև ամեն Հայ գրա-
վաճառաց քով, Արշակ էֆէնտի
թղթավաճառանոցն ի Ղալաթիա,
և Վայսի քով ի մեծ փողոցն Բե-
րայի: Իւրաքանչիւր թերթի դի-
ւըն է 60 փրյ արծաթ:

PILULES HOLLOWAY
ԴԵՂԱՅԱՏԷ ԳՈՒՂՈՒԹԻԻ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը. ա.
մեն ջղային տկարութեան ուժաթա-
փութեան և տխրութեան համար. կը
ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
չափաւորութեանց հետքերը: Սրտի և
երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա
խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ,
և գրգռելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազ-
դեցութեամբ սրտախառնութիւն, կուծ-
ուութիւն, մաղձային հիւանդութիւն-
ներ, որովայնի մէջ լցուած կազեր-
գլխի ցաւեր կը վանէ, մարսողութիւնը
կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուե-
լով բոլոր այն աղտոտութիւններէ որ
չափ անգամ զանազան հիւանդութեանց
սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ ու
ժեղ և բնական ղերքը կը զգենու:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՒԹԻԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք
բուժելու մասին ունեցած պայտամա-
կան յատկութեանցը չհաւատարիք բը-
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թու-
նաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ
(շէնիէնէ), սրունից և ստեանց վէր-
քեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կը
լաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի,
հազի, սրտի բարախման, մանաւանդ
օղացաւ (էէլ) ըսուած հիւանդութեան:
Իւր կազուրիչ, և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբը խոյլ («բաւ») հիւանդու-
թեան ապականիչ գորութիւնը ինչ
աստիճան որ ըլլայ կը դիմագրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան ե-
ղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր
տիկի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դե-
ղավաճառներու քով, և մասնաւորա-
պէս Պահճէ գաբու թաշ խանի կող-
մերը Պ. Գասպարեանի դեղարանը
ն. 7 կը ծախուի:

Աւելի առնել ուղղող կը հրաւիրուի
առ հեղինակն սոքթօր Հոլլուէի՝
Լօնտօն Օքսփօրտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅՈՒՆ

6 Մարտ 1884

Քօնսուլտէ	14 — 6
Երկաթուղեաց	Ֆրնգ. 46 — 20
Թրամուէյ	0. 1. 5 — 60
1863ի փոխառութիւն Ֆրնգ.	60 —
1865ի » »	70 —
1869ի » »	69 —
1872ի » »	22 —
Օսմանեան լիւրան 100 ղէն	
Մէճիտիյէ	107 — 22
Մէթալիք	206 —
Հինգնոց	212 —
Վեցնոց	127 — 20
Պղինճ	680 —
Թղթաղրամ	960 —
Ռուսիոյ Բօլ	90 — 18
Գաղղիական լիւրա	87 — 20
Անգղիական »	110 — 7
Գրիմից	31 — 25

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱՆԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Կ. Պօլիս Սոսիալն Համալ